

Abstrakt

Hospodářská zvířata představovala pro středověkého člověka v mnoha ohledech blízké společníky – poskytovala maso a jiné potraviny, pomáhala při práci a často s lidmi obývala jeden prostor. Zároveň se však stávala i významnými kulturními symboly. Právě rekonstrukce středověkých symbolických významů v bohemikálních literárních pramenech 14. a 15. století je cílem předkládané diplomové práce, a to na příkladu tří vybraných druhů hospodářských zvířat: hovězím dobytku, koz a prasat.

Diplomová práce je rozdělená na dva hlavní oddíly. V první, více praktické části se zaměřuje na téma domestikace a na podobu chovu dobytka v českých zemích ve 14. a 15. století. Jádro samotné práce však leží v následující, čtvrté kapitole, která se zabývá symbolikou a alegorickým pojmáním daných zvířat v jednotlivých pramenech. Důraz je kladen na to, jakým způsobem a v jakých kontextech bylo o hospodářských zvířatech referováno. Mezi prameny, na kterých byla problematika zkoumána, se řadí středověké encyklopedie, exempla, básnické dílo *Nová rada* Smila Flašky z Pardubic a bohemikální kroniky, které vznikly ve vytyčeném období. Analýza pramenů především ukázala, že symbolika domácích zvířat nebyla zdaleka černobílá, a jeden živočich mohl nést pozitivní i negativní konotace zároveň. Některé z typických vlastností zvířat se vyskytují pouze v jednom typu prameni, do velké míry se však charakteristiky z různých pramenů prolínají, a vytváří tak obraz několika příznačných symbolických rysů jednotlivých zvířat. Práce se snaží přispět k poznání vnímání domácích zvířat ve středověku a rozšířit povědomí o tomto tématu, zvláště s ohledem na to, že některé ze středověkých představ silně přežívají ještě do dnešních dnů.

Klíčová slova: dobytek, skot, vepř, koza, domestikace, chov, symbolika, středověk